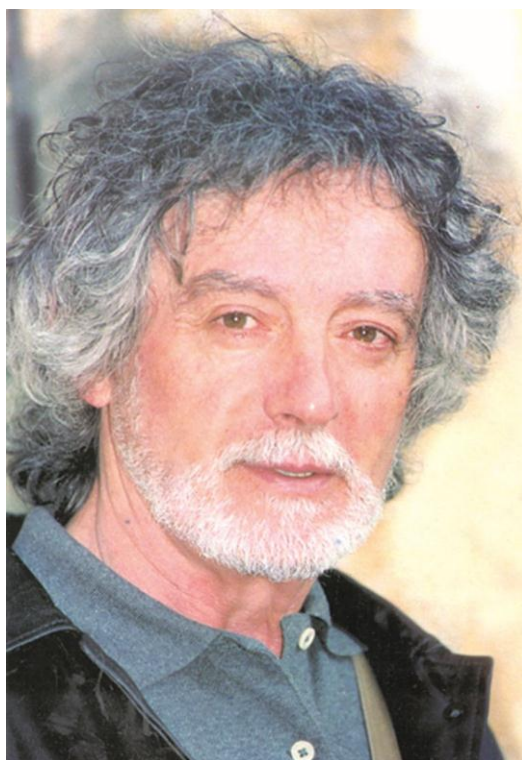

Добрица Ерић

Добрица Ерић је рођен у малом, лепом селу, Доња Црнућа. Много је волео своје село и био заљубљен у његову лепоту. Зато се предивне слике природе налазе у свим његовим песмама.

ЗАВИЧАЈУ

Цвете, лепши
од руже и булке
Цветале ти
трпезе и љуљке!

ружа

булка

трпеза

љуљка-колевка

Песма ти се
до неба орила
Свака чесма
љубав жуборила!

Игле везле
а вретена прела
Комбајн жео
воденица млела!

вез

вретено

калемљење воћа

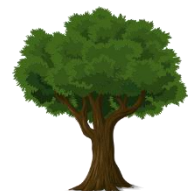
комбајн

воденица

Хлебове ти нарасли
ко брда
Река млека
поплавила крда!

Песници ти
цветне венце вили
А војници
воће калемили!

Којим речима се песник обраћа завичају(како га назива)?

Због чега му се тако обраћа?

Шта заправо песник жели свом завичају када каже: „Цветале ти трпезе и љуљке“?

Због чега песник жели свом завичају да му баш војници „воће калеме“?

ПОЉСКИ ПОТОЧИЋ

То је кончић воде
што жубори немо,
Мали му је извор
а ушће големо.

Попиће га попци
и жеднице траве,
Разнеће му мрави
каменчиће плаве.

Тај млаз који хода
из чисте побуде
Могоа би, можда,
пример да нам буде.

Кртице га рију,
змија му пут сече,
Сви редом га пију
ал' он ипак – тече.

поточић

попац

побуда-мотив, подстрек, жеља
немо-без гласа, тихо
големо-велико

кртица

Како песник назива поточић? Пронађи два примера!
На које све препреке поточић наилази на свом путу?
Због чега би поточић требало да буде свима пример?

ВИЛИНА ДОЛИНА

Усред гаја: ливадица,
по њој сија бисер зрео,
Над њом лебди измаглица
прозрачна к'о вилин вео.

Под јасиком трепетљиком
тек рођена Гружа каска
Жуборећи водом питком
од изласка до заласка.

Ту долази једна бака
с кравом мирном к'о овчица,
Пије воде са брзака
и постане – девојчица.

По цео дан бере цвеће
у шарену котарицу,
А увече кући креће
претворена у старицу.

роса

измаглица

гај-шумица

брзак-место где
вода брзо тече

јасика трепетљика

река Гружа

Шта је „бисер зрео“ који сија на ливадици?

На шта песнику личи измаглица?

Зашто песник каже за реку Гружу да је „тек рођена“?

Шта мислиш, зашто је бака као девојчица када дође на ту ливадицу?

бела рада

маслачак

кукуруз

висибаба

јагода

Жуте очи
крупне и веселе

Гледале ме
па су зажмуреле

Остадоше
трепавице беле

Које плави
поветарац крадом

Развејава
зеленом ливадам.

Бело звонце
пева у трави

Око њега
играју мрави

Радост се шири
по дубрави.

Мало сунце
с венчићем на глави

Прогрејало
у зеленој трави

Због њега се
небо лепше плави.

Дивља девојчице,
кћери јужног брдашца,

Какви те разлози
и каква те љубав наводи

Да претвараш
своје беле очице
у црвене срдашца?

Бркати делија
Стоји у пољим

Са упереним
пиштољима

Повежи песме и биљке које су описане стиховима!

Шта су маслачку „беле трепавице које поветарац развејава“?

Шта је белој ради „венчић“?

Шта су кукурузу „пиштољи“?

Шта су јагоди „беле очице, а шта „црвена срдашца“?

ЗАМОЛИТЕ СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ

Замолите своје родитеље
да вам кажу где се жито меље.

пшеница(жито)

воденица

Салетите свог великог стрица
да вам каже где расте пшеница.

њива

Доведите деду из предграђа
да вам каже како се хлеб рађа.

мужа краве

овце

Да ли вам је бар у школи неко
објаснио где извире млеко?

Сутра ћете бити морепловци
а не знате шта расте на овци.

винова лоза

пчела

Сутра ћете бити војсковође
а нећете знати где зри грожђе.

Стасаћете бистри и весели
не знајући шта сте дужни пчели.

Стасаћете лепи, јаки, здрави
не схвативши шта сте дужни крави!

Где се меље жито?

Где расте пшеница?

Како се хлеб „рађа“?

Где „извире“ млеко?

Шта расте на овци?

Где зри грожђе?

Шта смо „дужни“ крави и пчели?

ПЛАВИ САЊАР

Дозволите да вам представим
сањара са сновима плавим.

Шта је све у природи плаво?
Какви су по теби „плавии снови“?

Песник се никад сасвим не буди
Он увек нешто преде и плете
Песник је споља ко и сви људи
а изнутра право правцато дете.

Шта све може да означава глагол
САЊАТИ?
Како се то песник никада не буди?
Шта значи „бити дете изнутра“?

И то дете које се чуди
много чему што раде људи.

пауново перо

зова

Песник гледа у свет кроз перце
пауна и кроз фрулу од зове
Њему је кап росе — језерце
по коме најлепше лађице плове.

кап росе

свитац

Рој свитаца и букет цвећа —
то је права земаљска срећа!

Песник је срећан и када пати
и опет — тужан у башти среће
Песнику свака песма поврати
по једно детињство, као пролеће.

рој свитаца

Кад славуј кликне јутру у глави
прво се брату песнику јави.

славуј

пехар

Покаже му путић до дворца
где звецка безброј златних пехара
па наговори свог развигорца
да га завеје снегом бехара.

бехар-пролећни
цветови на дрвећу

развигорац-ветар

Песник се напије сунчевог вина
уз свирку ливадских виолина.

раж

булка

Па онда лута кроз поља ражи
као да се у булке заљубио
и све тако као да тражи
нешто што није изгубио...

рима-речи које се римују у песми
метафора-када нешто назовеш
другим именом јер ти личи на то
На пример, кад ти мама каже да си
Сунце, то је метафора.

Сваке вечери и сваке зоре
он тражи риме и метафоре.

Кад их не нађе, песник је тужан
и цео свет му постане ружан
А када нађе — сунце обасја
брежуљке пуне грожђа и класја.

класје-посебни цветови
код житарица и других
биљака

После сиђе у неку бајну
дољу да песни открије тајну.

доља-долина

Јер, песник воли, то нисам реко
једну принцезу, кћер дивне баште
која борави негде далеко —
у пределима његове м а ш т е ...

Покушај да одгонетнеш шта је представљено следећим метафорама:

Кад каже „плави сањар“, Добрица Ерић мисли на _____.

Кад каже „сунчево вино“, песник мисли на _____.

Кад каже „ливадске виолине“, песник мисли на _____.

Покушај и ти да створиш неке метафоре! Како би могао/могла другим речима да назовеш:

а) маму

б) звезду

в) пчелицу

г) Смисли још неки пример!

Потражи одговоре у стиховима:

Како песник гледа у свет?

Шта је за песника кап росе?

Шта је за песника права земаљска срећа?

Како песник лута кроз поље ражи?

Где борави принцеза коју песник воли?

МОЈЕ СЕЛО

То ти је моје село,
ко још такав врт има?
То није село, већ бело
стадо са воћњацима!

Сред села: дом и школа.
Над кровом ружа плови.
Нови пут, шарена кола.
У дољи — јабланови.

Кроз село река хрли
и носи сличице кућа.
Мостић јој дрвени грли
обале пуне прућа.

стадо

село

јабланови

река

Како песник назива своје село? Пронађи два одговора у стиховима!

Шта река носи док жури (хрли)?

Шта ради мостић?

МОЈА КЋИ

Маслачак би
пред њом клек'о!
Кад се она
пољем шета.
Ја све стрепим
да је неко
Не убере
место цвета!

Чеге се песник плаши?

Зашто би неко могао да помисли да је његова ћерка цвет?

ЗИМСКЕ ТРЕШЊЕ

Пред кућом дрхти трешња белица
у кући спава мала Јелица.
Тутњи пећ, жута к'о зрела диња
у некој башти крај бистрог јаза.
У прозорчиће с ружама иња
кљуцају гладни детлићи мрза.
У сну, на длан мале Јелице
падају зреле трешње белице...

трешње белице

јаз-канал,река коју су људи направили

иње

детлић

Које је годишње доба описано у песми?
Како трешње падају на девојичин длан?
Зашто трешњица „дрхти“ пред кућом?
Шта ради мраз?Пронађи у стиховима!
Шта су „руже иња“?

РАТАР

Реч Ратар је, децо, без мане

јер значи исто са обе стране:

Ратар ... атар ... тар ... и ар.

Реч Ратар значи: пољски цар.

Реч Ратар, кад се стави на кантар

претегне и само злато. И зато

реч Ратар пишите великим словом.

Ратар је, децо, највећи златар

под овим плавим небеским кровом!

ратар -човек који обрађује њиву

златар

кантар-вага

Како то реч РАТАР значи исто са обе стране?

Због чега песник каже да је ратар „највећи златар под небеским кровом“?

АКО ЖЕЛИШ ДА ТЕ ПРАТИ СРЕЋА

Ако желиш да те прати срећа
буди чешће у друштву дрвећа.

Кад изгубиш упорност и вољу
састани се са сунцем у пољу.

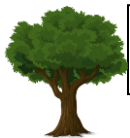
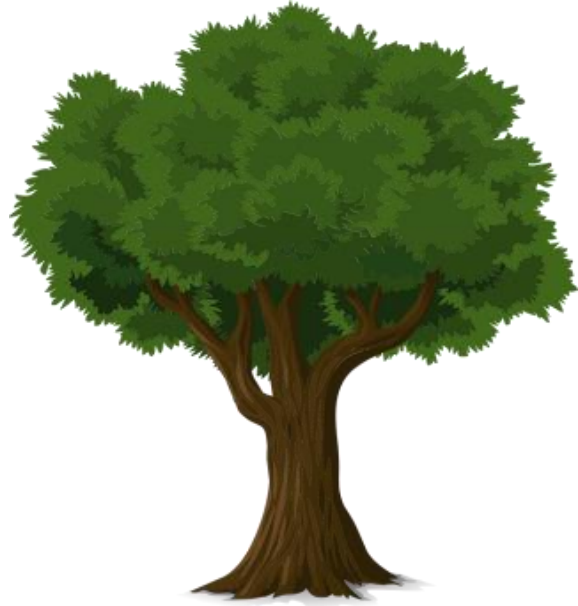
Ако желиш лепу боју лица
умивај се росом са латица.

Ако су ти слабе гласне жице
позајми их од цврчка, од птице.

Ако желиш бити дуга века
слушај добро шта жубори река.

Кад сустанеш под бременом туге
провуци се испод две-три дуге.

И видећеш, ведрији и млађи
кол'ко ће ти живот бити слађи!

Шта све песник препоручује за срећан живот?

СУБОТЕ МОГ ДЕТИЊСТВА

Суботом је река Гружа текла
најбистрија испод цветних грана
суботом је моја мајка пекла
хлеб кисељак за недељу дана.

Још од зоре ватра је певала
под чађавим шеширићем крова
под којим су потом изгревала
бела сунца пшеничних хлебова.

Било нас је десетак у кући
и сви смо се радовали белим
суботама кад хлебови врући
замиришу под воћкама зрелим.

Још се плави мајчина блузица
сашивена од парчета неба
и румена ружа њеног лица
над брдашцем миришљавог хлеба.

Хвала њеним рукама и хвала
тој кућици с црном капом крова
која нам је суботом рађала
бела сунца пшеничних хлебова.

По лицу ми ромињају кише
и снег кити као цвет од зове
мој завичај што ми још мирише
на румене суботње хлебове.

Пронађи одговоре у стиховима:

Шта ради ватра кад мајка пече хлеб?

Шта су „бела сунца“?

Шта је „чађави шеширић“?

Од чега је сашивена мајчина блуза?

ЕКОЛОШКА АЗБУКА

Ако

Будете

Више

Гајили

Дрвеће,

Ђаци

Еколози,

Живећете

Здрави

И

Јаки

Као

Лавови.

Људи

Морају

Незагађене

Њиве

Орати,

Пшеницу

Радости

Сејати.

Тако

Ће

Увек

ЕКОЛОГИЈА-наука о животној
средини (о природи у којој
живимо)

Зашто се песма зове „Еколошка
азбука“?

Фино

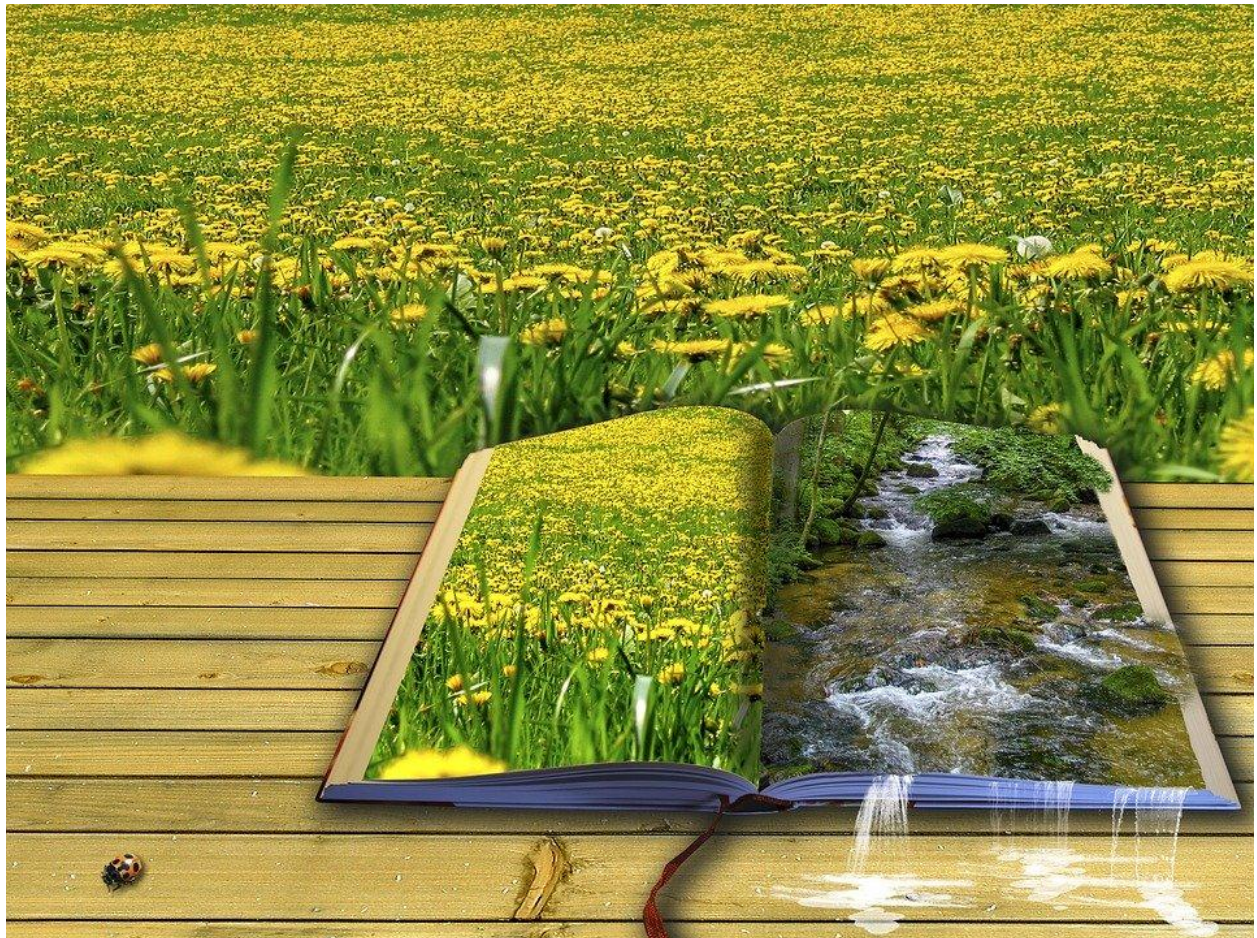
Хранити

Цело

Човечанство

Цакови

Шумадијски

Много волим небо у свануће

Много волим небо у свануће
плаво небо изнад наше куће
ја и небо и на небу шева
поздрављамо сунце што изгрева!

шева

Много волим небо око подне
плаво небо изнад крушке родне
плаво небо ко ливада плава
и облаци као крдо крава.

бела рада

Небо нема ни међе ни границе
створено је за децу и птице
и по њему не треба да лете
бомбардери и ратне ракете.

Много волим, усамљен у вођу
плаво небо с вечери у ноћу
кад по њему процветају младе
звезде, лепе као беле раде.

Шта ми више у животу треба
мало земље, много плавог неба
и два ока слична небесима
да се стално огледам у њима!

Потражи одговоре у стиховима:

Шта раде песник и шева ујутру?

На шта песнику личи небо, а на шта облаци
око подне?

Шта раде звезде увече? Како оне изгледају?

Шта је песнику у животу потребно?

